

מסמך אייזנקוט

חלקו של רא"ל [דימוס]
גדי אייזנקוט, הרמטכ"ל
ה-21 של צה"ל, במחדלים
שהובילו לאסון ה-7
באוקטובר

חלקו של אייזנקוט במחדלים שהובילו ל-7 באוקטובר

כדי להבין מהו חלקו של אייזנקוט במחדלים שהובילו לאסון ה-7 באוקטובר, יש לחזור להתבטאויותיו ולפעולותיו בעת שכינה כרמטכ"ל ה-21 של מדינת ישראל. התפיסה הביטחונית שעיצב – שבמרכזה עקרון "הרחקת המלחמה" – תרמה לכך שב-7 באוקטובר, 2023, מצאה עצמה מדינת ישראל ללא צבא מתפקד מול אויב שכבר הצליח לכבוש חבל ארץ ולטבוח בשיטתיות בתושביו. אלא שבכך לא מסתכם חלקו של אייזנקוט. מסמכי מרכז המחקר של חמאס שנתפסו כשלל במהלך פעילות צה"ל בעזה מוכיחים כי התפיסה הביטחונית שקידם אף הייתה חלק ממכלול השיקולים של האויב בהחלטתו לתכנן את מתקפת הפתע על ישראל ללא חשש ממכה מקדימה.

אייזנקוט, 2016: "צה"ל לא יכול לעבוד לפי סיסמאות כמו הבא להורגך השכם להורגו"ⁱ

בחודש פברואר 2016, ביקר אייזנקוט – אז רמטכ"ל צה"ל – בבית ספר תיכון בבת-ים. בתשובה לשאלת תלמיד על הוראות הפתיחה באש, השיב הרמטכ"ל כי "צה"ל לא פועל לפי סיסמאות כמו הקם להורגך השכם להורגו"ⁱⁱ.

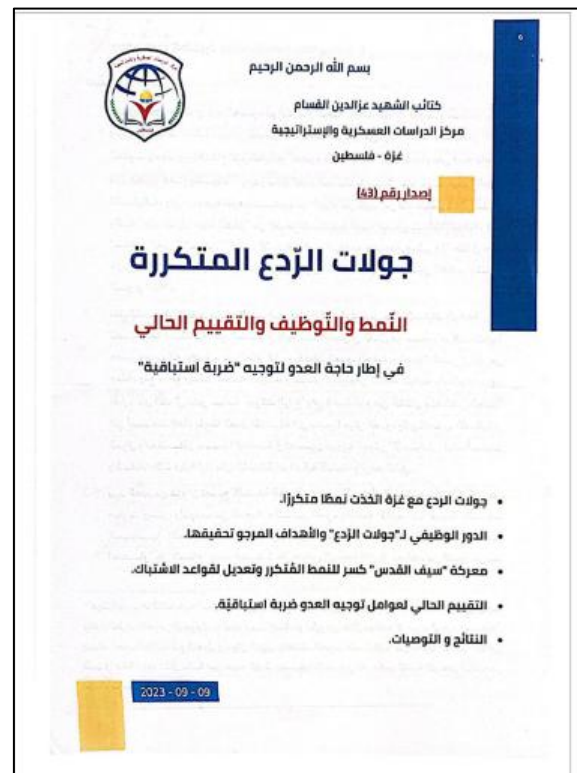
אולם חמאס מצדו חשש מהאפשרות שצה"ל יפעל לפי עקרון יסוד זה (אותו כינה אייזנקוט "סיסמא"). במסמך שלל שנתפס על ידי צה"ל במסגרת התמרון בעזה במהלך מלחמת "חרבות הברזל", אשר נכתב על ידי "מרכז המחקרים הצבאיים והאסטרטגיים" של הזרוע הצבאית של חמאס בתאריך ה-9.9.2023 – פחות מחודש לפני המתקפה – כתבו האנליסטים הצבאיים של החמאס:

"הנהגתו הצבאית של האויב מחוייבת, באופן כללי, לאסטרטגיית המלחמה המקדימה. מנקודת מבטם, [אסטרטגיה זו] לקוחה מהתורה האומרת "הבא להורגך, השכם להורגו"ⁱⁱⁱ.

מסמך חמאס המשיך לנתח את התמורות שחלו בתפיסת הביטחון של ישראל מאז 1967, בכדי להעריך האם הארגון נמצא בסכנת מכה מקדימה מצד ישראל. כראיה לכך שכוחה של ישראל נגד חמאס נשחק, התבסס חמאס על מה שנתפס על ידו כ"שדרוג" של מעמדו באופן בו הוא מוגדר על ידי צה"ל ומערכת הביטחון, מ"תנועת התנגדות" ל"ארגון צבאי תת-מדינתי", זאת בדומה לחיזבאללה.

כמו כן, שאב הארגון אישוש להנחתו שישראל אינה מסוגלת להתמודד צבאית מולו ממסמך המכונה בדו"ח חמאס "מסמך אייזנקוט". כך נכתב בדו"ח חמאס אודות "מסמך אייזנקוט":

"...[ההתייחסות לחמאס כצבא ללא מדינה] אף הופיעה ב"מסמך אייזנקוט", אשר עדכן את תפיסתה הצבאית [של ישראל], [ו]אשר הוסף אליה עקרון ההגנה כעקרון רביעי לאחר ההתרעה, ההרתעה, וההכרעה. בעקבות כך, השתנה היחס הפוליטי והצבאי לארגונים אלו"^{iv}.

דו"ח מרכז המחקרים הצבאיים של חמאס, העוסק באסטרטגיית "סבבי ההרתעה" של ישראל מול חמאס.

מقدمة

1. يحقق العمل الاستباقي ضد الخصوم فوائد إستراتيجية إذا نُفذ بنجاح، فهو يمنع عدوانًا وشيكًا، ويزيل التهديدات الحالية، ويؤخر المخاطر المستقبلية، ويؤثر على نوايا الخصم بما يحقق الردع المطلوب. وتعرّفه وزارة الدفاع الأمريكية بأنه: **"هجومٌ يتسم بأخذ المبادرة بناءً على أدلة دامغة بأن هجوم العدو وشيك"**¹. وتهتم قيادة العدو العسكرية بشكل عام بإستراتيجية الحرب الاستباقية، وهي من وجهة نظرهم مستمدة من التوراة التي تقول **"من قام عليك ليقطلك أسبقه واقتله"** ولم تتنازل "دولة الكيان" عن الحرب الاستباقية كمبدأ ضمن عقيدتها القتالية، فقد استخدم العدو "الإسرائيلي" الحرب الاستباقية في مواجهته مع خصومه، ويظهر هذا جليًا في حرب حزيران 1967م، واستهداف المفاعل النووي العراقي 1981م، وحرب لبنان الأولى 1982م، والمفاعل السوري 2007م.

באדום (ההדגשה אינה במקור): חששו של חמאס מכך שישראל תנקוט כלפיו באסטרטגיית "הבא להורגך השכם להורגו", אסטרטגיה אותה ביטל אייזנקוט כ"סיסמא" כבר ב-2016.

8. بعد عام 2015م رفع العدو تهديد "حماس" واستبدل التعامل معها بوصفها "منظمة"، واعتبرها "تهديدًا هجينًا"، أو "فواعل ما دون الدولة"، أو "منظمة دون دولة". أي أنها حركة مقاومة، لكنها تمتلك إمكانيات عسكرية تقترب من الدول (مثل حالة حزب الله)، وتم نشر ذلك في وثيقة **"إيزنكوت"** التي تحدثت عن العقيدة العسكرية وأضيف إليها مبدأ الدفاع مبدأً رابعاً بعد (الإنذار، والردع، والحسم)، وبالتالي تغير شكل التعامل السياسي والعسكري مع هذه المنظمات.

התבססותם של האנליסטים הצבאיים של חמאס על "מסמך אייזנקוט".

[מקור למסמך השלל: מכון עמית למחקר טרור ומודיעין. ראיית חמאס את מדיניות "סבבי ההרתעה" של ישראל ברצועת עזה, כפי שעולה מתוך מסמך שלל - מכון עמית למחקר טרור ומודיעין]

לא ברור האם המסמך אליו מתייחס חמאס כ"מסמך אייזנקוט" הינו מסמך "אסטרטגיית צה"ל" משנת 2015 אותו ניסח אייזנקוט עם כניסתו לתפקיד הרמטכ"ל, או שמא מדובר ב"מזכר 196 - קווים מנחים לתפיסת ביטחון לישראל", אותו כתב

בשנת 2019 לאחר סיום תפקידו כרמטכ"ל יחד עם אל"ם גבי סיבוני במסגרת המכון למחקרי ביטחון לאומי^v. מכל מקום, בשני המסמכים מגדיר אייזנקוט את עקרונות תפיסת הביטחון והפעלת הכוח של צה"ל כמבוססות על ארבעת העקרונות:

1. הרתעה
2. התרעה
3. התגוננות
4. הכרעה וניצחון^{vi}.

ברור, אם כן, כי חמאס בנה את האסטרטגיה שלו על סמך הבנתו את עקרונותיה החדשים של תפיסת הביטחון הישראלית כפי שעלתה ממסמכו של אייזנקוט, כתפיסה מתגוננת ומגיבה ולא כיוזמת ומתקיפה.

אייזנקוט 2017: "למנוע מלחמה", "להרחיק מלחמה"

ו"להאריך את ההפוגות בין סבבי הלחימה"

תפיסתו ההגנתית והתגובתית של אייזנקוט בנושאי ביטחון ישראל התבססה על עקרון ההימנעות ממלחמה "ככל האפשר". ב"מזכר 196" כותב אייזנקוט:

"מול האויבים... נדרשת ישראל לפעול לאור עקרונות ביטחון צבאיים וחברתיים. העקרונות הצבאיים הם: אסטרטגיה הגנתית שמטרתה להבטיח את קיומה של המדינה, לסכל איומים או לדחות אותם כדי לאפשר תקופות רגיעה ארוכות ככל האפשר. מטרת העל של ישראל היא למנוע ככל האפשר מלחמות ולהרחיק איומים. זהו עקרון יסוד בביטחון הלאומי שלה..."

רק לאחר הגדרת מניעתן של מלחמות ככל האפשר כ"משימת-העל" של מדינת ישראל נפנה אייזנקוט לציין את חשיבותן של היוזמה וההתקפיות^{vii}.

אייזנקוט אמנם מבין כי "בעימות צבאי לא ניתן להכריע את האויב באמצעות מגננה". עם זאת, לשיטתו, מקומה של ההכרעה הינו "רק בשיח הצבאי המערכתי והטקטי",

ובאופן כללי "ראוי שלא לעשות שימוש במושג "הכרעה" בהקשר של הביטחון הלאומי ואף לא בהקשר האסטרטגי"^{viii}.

בהעדר שאיפה להכרעה של האויב ברמה האסטרטגית, אייזנקוט מניח מראש את המשך קיומם של "סבבי לחימה" תקופתיים, כאשר המטרה בעיניו הינה רק לפעול להארכת תקופות הרגיעה בין סבבי הלחימה:

"האתגר הראשון של צה"ל הוא למנוע מלחמה, לספק ביטחון ולעשות כל מאמץ כדי להגדיל את חלון השקט של המדינה מתוך עוצמה והבנה שזה תורם לביטחון הלאומי למדינה ומאפשר לה לשגשג ולהתפתח", אמר הרמטכ"ל אייזנקוט בשנת 2017^{ix}.

אייזנקוט 2018: ההצהרות להפעיל מקסימום כוח בעזה בתגובה

לרקטות – לא אחראיות

כאמור, בתקופתו כרמטכ"ל ניסח אייזנקוט אסטרטגיה ביטחונית מתגוננת - בה המשיך לאחוז גם לאחר סיום תפקידו בזמן כהונתו כחוקר בכיר במכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS) - אשר הדגישה את "הרחקת המלחמה".

אלא שגם במסגרת אסטרטגיה זו, תגובותיו של צה"ל תחת פיקודו של אייזנקוט על ירי הרקטות של חמאס לעבר יישובי הדרום היו מועטות, בלתי-יעילות, לא הביאו להפסקת הירי ואף הובילו להתגברותו.

מהתבטאויותיו המוקדמות של אייזנקוט נראה כי התייחסותו לירי רקטי מרצועת עזה היה יחס של הקטנה וזלזול בחומרת האיום על אזרחי מדינת ישראל.

בראיון שהעניק בספטמבר 2017, אמר אייזנקוט:

"המציאות הביטחונית שנוצרה ברצועת עזה מאז מבצע צוק איתן מורכבת. מצד אחד יש שקט חסר תקדים שלא היה מאז 67', שלוש שנים לא נשרט אזרח ישראלי אחד, נפצע קל לצערי חייל צה"ל אחד, ונורו מספר עשרות רקטות, בעיקר סמוך לגבול. אנחנו

מצליחים להרתיע את חמאס ולאפשר מציאות ביטחונית טובה גם בצד שלנו וגם בצד שלהם".

העולה מן הדברים הוא שבעיני רמטכ"ל צה"ל, העובדה שחמאס משגר עשרות רקטות לעבר יישובים ישראליים פירושה הצלחה של צה"ל בהרתעת חמאס וביצירת "מציאות ביטחונית טובה גם בצד שלנו וגם בצד שלהם", ו"שקט חסר תקדים".^x

כמו כן, עולה מהדברים כי אחת ממטרות האסטרטגיה של אייזנקוט הייתה "יצירת מציאות ביטחונית טובה" בצד של האויב, המשגר רקטות לתוך שטח ישראל.

לעומת זאת, בדברים שנשא אייזנקוט במסגרת כנס "צבא וחברה" שנערך במרכז הבינתחומי בהרצליה בחודש ינואר 2018, חזר אייזנקוט על הדברים, כאשר הפעם הכיר בכך שמדובר במציאות "מורכבת". אייזנקוט אמר:

"אני מסתכל על עזה בפרספקטיבה מאז "צוק איתן" (2014), והמציאות מורכבת. מצד אחד, לא נשרט אזורי ישראלי אחד למעלה מ-3.5 שנים...נפצע חייל צה"ל אחד קל...יש פריחה ביישובי העוטף. מצד שני, נורו כשישים רקטות, כעשרים בחודש האחרון. זה דבר שאנחנו לא מקבלים אותו...".

"הדחיפה שאני שומע בהצהרות חיצוניות שבעיני הן לא אחראיות להגיע מיד במקסימום כוח על רקטות שפוגעות – אני חושב שזה לא הדבר הנכון לעשותו כרגע. יחד עם זאת, אנחנו לא יכולים לקבל לא ירי של רקטה בודדת לשטח פתוח ובוודאי לא ליישובים, ואנחנו מפעילים כוח בעצמה משתנה".^{xi}

אותה הפעלת כוח הייתה בלתי יעילה. בהמשך שנת 2018 - אותה שנה שבתחילתה אמר אייזנקוט שהוא אינו יכול "לקבל ירי של רקטה בודדת לשטח פתוח" – כבר שיגר חמאס יותר מ-1000 רקטות לעבר מדינת ישראל.^{xiii}

אייזנקוט 2018: "צבאית, אנחנו בלתי-מנוצחים"

בראיון לקראת חג הפסח בשנת 2018 נשאל אייזנקוט האם ישנו איום קיומי על מדינת ישראל. אייזנקוט השיב: "אני לא רואה שום איום קיומי על מדינת ישראל. מבחינה צבאית, ישראל בלתי מנוצחת"^{xiii}.

על טענתו לגבי היות צה"ל "בלתי-מנוצח", כביכול, חזר אייזנקוט גם בכנס שנערך באוניברסיטת רייכמן, בשנת 2022:

"...נבנה פה כוח מרשים ביותר, אני לא רוצה להישמע שחצן, אני חושב שנבנה פה כוח שמאפשר למדינת ישראל להגיד לעצמה שהיא בלתי-מנוצחת על ידי כוח צבאי שיופעל פה נגדנו..."^{xiv}.

תפיסה זו, של היעדר איום קונוונציונלי על מדינת ישראל, כביכול, משתקפת גם במסמכים האסטרטגיים השונים שחיבר אייזנקוט תחת ההגדרה "השתנות האיום". לפי אייזנקוט, "השתנות האיום" על מדינת ישראל מחייבת שינויים בתפיסת הביטחון שלה. כך כותב אייזנקוט ב"מזכר 196":

"האיומים שניצבים מול ישראל שונים כיום מאלה שניצבו בפניה בשנים הראשונות לקיומה. האיום המרכזי על קיום המדינה עד אחרי מלחמת יום הכיפורים היה ניסיון של מדינות ערב להשמיד אותה באמצעות מהלך מתמרן רחב היקף. כיום קשת האיומים על המדינה כוללת גורמים תת-מדינתיים הדוגלים באסטרטגיה של התקפות נמוכות עצימות על יעדים ישראליים."^{xv}

היעלמותה, כביכול, של הסכנה להשמדתה של מדינת ישראל באמצעות "מהלך מתמרן רחב היקף" של צבאות אויב, היה זה שהכתיב את אסטרטגיית בניין הכוח שהגה אייזנקוט, אשר נקראה "תר"ש (תכנית רב-שנתית) גדעון"^{xvi}.

במסגרת תר"ש גדעון, אשר התוותה את אסטרטגיית בניין הכוח של צה"ל בין השנים 2016-2020 ומטרתה הייתה להתאים את צה"ל ל"השתנות האיום", הוחלו רפורמות

ארגוניות שהובילו לסגירתן של שתי חטיבות מרחביות וצמצום משמעותי במערך הארטילריה, תוך קיצוץ של 100 אלף משרתים ממערך המילואים^{xvii}. זאת מתוך הנחה כי חלה "ירידה/ה] באיום הצבאות הסדירים המדינתיים ועליית איום של ארגונים תת-מדינתיים, בלתי-סדורים או סדורים למחצה...ירידה באיום התמרון לשטחנו והותרת איום חדירה מוגבלת לשם פח"ע או הישגים תודעתיים", כלשונו של אייזנקוט^{xviii}.

יחידות המילואים שקוצצו בלטו בהיעדרן במהלך מלחמת "חרבות הברזל", במהלכה נאלץ צה"ל לשחוק את מערך המילואים עד מצב הקרוב לקריסת מערכות. בחודש מרץ 2026 הזהיר הרמטכ"ל זמיר בוועדת כנסת כי "המילואים לא יחזיקו מעמד...צה"ל יקרוס לתוך עצמו" כתוצאה ממחסור בחיילים^{xix}.

חלקו של אייזנקוט במחדל היעדר ההתרעה למתקפת ה-7

באוקטובר

כשלוש השנים ב-7 באוקטובר, נבע, בין שאר גורמים, מביטולה של ההתרעה כעקרון יסוד בתפיסת הביטחון של מדינת ישראל, והחלפתה במונח הכללי והמעורפל "עליונות מודיעינית"^{xx}. שינוי זה, אשר גם הוא נבע מתפיסת "השתנות האיום", הוחל במטרה להתאים את משימות אמ"ן לאתגרי "המערכה המוגבלת" - זו שמטרתה "להרחיק את המלחמה".

כך הוסט מיקוד תפקידו העיקרי של אמ"ן - מתן התרעה למלחמה - ובמקומו הודגש הצורך ב"ייצור מטרות" נקודתיות לסיכול ברמה הטקטית במהלך "המערכה המוגבלת", המלחמה בטרור וה"מערכה שבין המערכות" (מב"מ)^{xxi}. זאת, מתוך תפיסה לפיה הצורך בהתרעה אסטרטגית מפני מתקפה קונוונציונלית קרקעית כבר אינו אקטואלי. אחד ממקדמיה הראשיים של החלפת עקרון ההתרעה במונח "עליונות המודיעינית" היה אייזנקוט.

כבר עם כניסתו לתפקידו כרמטכ"ל, החל אייזנקוט להשתמש במונח "שמירה על עליונות מודיעינית", אשר מבחינתו כלל בתוכו את מתן ההתרעה^{xxii}.

עם זאת, ב"מזכר 196" אותו כתב ב-2019 יחד עם אל"מ (מיל) גבי סיבוני במסגרת המכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS) כבר קרא אייזנקוט בגלוי ל"עדכון", "שינוי מהותי", ו-"המשגה עדכנית" של עקרון ההתרעה. להלן ציטוטים ממזכר 196:

"באופן מסורתי, האסטרטגיה הביטחונית של ישראל התאפיינה בארבעה עקרונות: הרתעה, התרעה, התגוננות והכרעה. המסמך הזה מעדכן את עקרון ההתרעה לעקרון "העליונות המודיעינית", המשקף שינויים בחשיבה האסטרטגית הישראלית ובדפוס הפעולה בפועל..."^{xxiii}

"לאורך השנים פותחה בישראל יכולת מודיעינית מעולה לגילוי יכולותיו וכוונותיו של האויב לתקוף את ישראל. היכולת המודיעינית הזאת פוונה לתרחיש שבו ישראל מותקפת על ידי כוחות צבא הפולשים לשטחה. ההיערכות המודיעינית הזאת כללה, בין היתר, גיבוש רשימות של סימנים המעידים על כוונת האויב לתקוף. אולם השתנות האיומים מחייבת המשגה עדכנית של המושג "התרעה"...נגד האיומים החדשים יש להשיג עליונות מודיעינית..."^{xxiv}

"...זהו אחד השינויים המהותיים בדפוס הפעולה הביטחוני של ישראל: לא עוד התמקדות רק בהתכוננות למלחמה, אלא חתירה לפעולות התקפיות יזומות הנשענות על מודיעין איכותי"^{xxv}.

שינוי מהותי זה הוביל לירידת מעמדה של ההתרעה למלחמה כאחת ממשימות העיקריות של אמ"ן, ושחק את מעמדה עד שהוחלפה כמעט לחלוטין במשימת ייצור המטרות לתקיפות נקודתיות במסגרת "המערכה המוגבלת".

אייזנקוט, 2018: חמאס רוצה "לשמר את רצועת עזה שקטה ככל האפשר"

מדבריו של אייזנקוט עולה כי גם הוא נפל בפח ההונאה האסטרטגית שטמן חמאס לקהיליית המודיעין הישראלית. אייזנקוט שוכנע, כפי ששוכנעו לאחר מכן רח"ט מחקר באמ"ן תא"ל עמית סער בשנת 2022 וראש השב"כ נדב ארגמן ב-2021 (כמו גם רבים אחרים במערכת הביטחון), כי חמאס מעוניין לשמר את השקט ברצועת עזה, וכי העימות הבא מולו ייערך ביהודה ושומרון^{xxvi}.

בינואר 2018 אמר אייזנקוט כי חמאס מעוניין "לשמר את רצועת עזה שקטה ככל האפשר ולחולל פיגועי טרור ביהודה ושומרון במתווה של יחידים על בסיס תופעת דאעש"^{xxvii}.

אייזנקוט 2018: "תפיל את שלטון חמאס ותקבל סומליה בעזה."

במהלך ישיבת ממשלה שנערכה בפברואר 2018, הזהיר הרמטכ"ל אייזנקוט כי רצועת עזה "על סף קריסה הומניטרית"^{xxviii}. באופן כללי, היה אייזנקוט מראשי המקדמים של שקר המשבר ההומניטרי ברצועת עזה - משבר שלא היה ולא נברא.

בשנת 2017 אמר אייזנקוט בראיון ל- YNET^{xxix}:

"המציאות ברצועת עזה היא מציאות מטרידה מאוד, בגלל שהמציאות הכלכלית-אזרחית-הומניטרית ברצועה ברמה ירודה. אספקת החשמל היא 4-6 שעות ביום עם הפסקת חשמל של 12 ו-16 שעות מדי יום. איכות המים נמוכה. 47 אחוזי אבטלה. האינטרס שלנו שתהיה שם מציאות חיים טובה, שתהיה שם תקווה..."^{xxx}

בהרצאתו במרכז הבינתחומי בהרצליה ב-2 בינואר 2018 התייחס אייזנקוט שוב למצב הכלכלי ברצועת עזה באמרו^{xxxi}:

"...רצועת עזה, שני מיליון פלסטינים, מציאות אורחית כלכלית קשה מאוד, סכנה לקריסה הומניטרית...מים באיכות נמוכה, ומציאות פנימית מאוד בעייתית שגורמת לחמאס להרכין ראש וללכת לרשות הפלסטינית ולדרוש פיוס...האתגר שלנו, הוא להמשיך את המציאות שהייתה עד לפני חודש, חודש וחצי, גם בבניית המכשול, ושיפור היכולת שלנו, אבל יחד עם זה לשפר את המציאות האורחית-כלכלית, למנוע קריסה הומניטרית, לשפר את איכות החיים ברצועת עזה, אני חושב שזה אינטרס ישראלי מובהק לא להגיע לקריסה כלכלית וקריסה הומניטרית ברצועת עזה..."

אייזנקוט הזכיר את אותו "משבר הומניטרי" מדומיין כצידוק להשאת שלטון חמאס על כנו, למרות היותו מודע למאמצי ההתעצמות של חמאס. בראיון שהעניק בפברואר 2018 אמר אייזנקוט:

"אני מאוד מוטרד. יש שם מצב הומניטרי קשה מאוד. איכות המים, היעדר חשמל, מערכת בריאות בקריסה, ביוב וזיהום קרקע שמשפיעים גם על ישראל. היקף העוני הוא גדול מאוד, לחמאס יש בעיית משילות, הפיוס עם הרשות בקריסה. ובכל זאת הם מנסים לבנות יכולת צבאית עם רקטות ונ"ט, לקנות חומרים ולהשקיע במנהרות."

כמו כן, באותו ראיון, אמר אייזנקוט:

"אנחנו מאוד-מאוד לא אוהבים את הכתובת בעזה [חמאס], אבל מעדיפים [שתהיה] כתובת. הוויכוח אם להפיל את שלטון חמאס מבטא את מורכבות העניין: או-קיי, תפיל את שלטון חמאס ותקבל סומליה בעזה^{xxxii}."

כאמור, אותה "קריסה הומניטרית" עליה הרבה אייזנקוט לדבר הייתה שקר. עזה שלפני ה-7 באוקטובר הייתה אזור משגשג - שגשוג שהיה גלוי לעין כל ודווח בכלי תקשורת רבים. ה"קריסה ההומניטרית" בעזה, זו שלגביה חזרו והזהירו פוליטיקאים, רמטכ"לים, אנשי מודיעין, אנשי אקדמיה וערוצי תקשורת ישראליים - ואשר שימשה להם לצידוק הכנסת הכסף הקטרי לרצועה - לא הייתה ולא נבראה, ואפילו משל לא הייתה.

זאת ניתן היה לראות בשידורי ערוצי הטלוויזיה TRT, SKY ואל-ג'זירה, כמו גם בעשרות סרטונים שהעלו משפיעני רשת עזתיים^{xxxiii}. קציני מנהלת תיאום הפעולות בשטחים (מתפ"ש), שהיו אמונים על הכנסת אלפי טונות של סחורות רבות ומגוונות לרצועה מדי יום, ראו במו עיניהם כי בעזה לא שרר כל "משבר הומניטרי", וכי עזה לא הייתה נתונה בסגר יבשתי. מעברי הגבול מצד ישראל, ומעבר צלאח א-דין מצד מצרים היו שניהם פתוחים^{xxxiv}. בשנת 2017 אמר ראש אמ"ן הרצי הלוי - מי שלימים יהפוך לרמטכ"ל צה"ל ב-7 באוקטובר - כי בשנתיים בלבד הכניסה ישראל לעזה "למעלה מ-7 מיליון טון של חומרי בנייה, חצץ, מלט וברזל...". הלוי המחיש את היקף הסיוע: "אנחנו הכנסנו לעזה פי-14 [חומרי בנייה ממה שהיה דרוש כדי לבנות את] בורג' ח'ליפה", גורד השחקים הגבוה בעולם שנבנה בדובאי^{xxxv}. בראיון לאחר ה-7 באוקטובר אמר בנו של מנהיג חמאס אסמעאל הניה כי בשנת 2020 "מי שהיה בא לעזה, לא היה מאמין לך שזאת עזה, מרוב יופי"^{xxxvi}.

[ראו נספח תמונות בסוף מסמך זה, המראה את פניה של "הקריסה ההומניטרית" בעזה, שלגביה התריע אייזנקוט]

אייזנקוט 2019: "בלי הכסף הקטרי, הפיצוץ יגיע מהר יותר"

בחודש ינואר 2019, עת עמד לסיים את תפקידו כרמטכ"ל, ערך אייזנקוט ביקור אצל ראשי הרשויות בעוטף עזה. בין הנוכחים היה גם אופיר ליבשטיין, מי שהיה ראש המועצה האזורית שער הנגב, אשר לימים נפל בקרב ב-7 באוקטובר כחבר בכיתת הכוננות אשר נלחמה במחבלים. כמו כן, נכח בפגישה גדי ירקוני, מי שכהן כראש המועצה אזורית אשכול, אשר איבד את שתי רגליו בשנת 2014 מפצצת מרגמה שירה חמאס מרצועת עזה לעבר קיבוץ נירים. ברקע ביקור הרמטכ"ל, עמדה ביקורת שהשמיעו ראשי הרשויות בעוטף, על כך שהעברת הכסף הקטרי לרצועת עזה הינה למעשה צורה של תשלום "פרוטקשן" לחמאס. בתגובה, נחלץ אייזנקוט להגנת מדיניות העברת הכסף הקטרי: "אני מבין את התסכול, אבל צריך לזכור מה קרה לפני ולקחת בחשבון שיש עוד חזיתות להתמודד איתן", אמר אייזנקוט, והוסיף כי הכסף הקטרי "מאזן את המתיחות בדרום", וכי העברתו הינה "מימוש אינטרס ישראלי". עוד הוסיף כי "בלי הכסף הקטרי, הפיצוץ יגיע מהר יותר"^{xxxvii}. זאת למרות שאייזנקוט היה מודע לכך שחמאס "מנסים לבנות יכולת צבאית עם רקטות ונ"ט, לקנות חומרים ולהשקיע במנהרות".

קשריו של אייזנקוט עם בכירים בקטר

בחודש פברואר 2024, ארבעה חודשים לאחר מתקפת החמאס, ערך עיתון הג'רוזלם פוסט כנס בברלין. בין הדוברים בכנס היו הורי חטופים, בכירים ישראליים ומשפיענים שדנו בבכירות שעומדות בפני ישראל בשיאם של המלחמה ומשבר החטופים. עורך הג'רוזלם פוסט, צביקה קליין – אשר לימים נחקר באזהרה בחשד למגע עם סוכן זר בהקשר לפרשיית הקשר בין לשכת רוה"מ לקטר – ראיין בכנס את עבדאללה בן מוחמד בן סעוד אאל-ת'אני, שגריר קטר בגרמניה, אשר התייחס למשבר החטופים. במהלך הראיון, התייחס השגריר הקטרי גם לאייזנקוט, ולנפילת בנו בקרב בעזה. אלו הדברים שנאמרו:

קליין: "...למען האמת, יש אנקדוטה שחשבתי שתהיה מעניינת לקהל. אתה שירתת בחיל האוויר [הקטרי], אתה טייס, לפני שנים אתה היית במכללה ללימודי המלחמה בפנסילבניה. מי עוד היה איתך בכיתה?"

השגריר אאל-ת'אני (צוחק): "הגנרל גדי אייזנקוט."

קליין: "הרמטכ"ל הישראלי לשעבר?"

השגריר אאל-ת'אני: "הוא חבר, הוא למד לצדי במכללה, אני מכיר אותו ומכיר את משפחתו. ביקרתי אותו במשרדו ואכלנו ארוחת צהריים ביחד, הוא עשה לי סיור נחמד, דרך אגב."

קליין: "והבן שלו נהרג במהלך המלחמה, וגם אחיינו".

השגריר אאל-ת'אני: "אני יודע, אני יודע. הידיעה הזו באמת נגעה ללבי, ושלחתי לו את תנחומיי, והוא קיבל אותם. יש לי קשר [תמיד] אתו, זוהי ידידות ואני אשמור עליה" xxxviii.

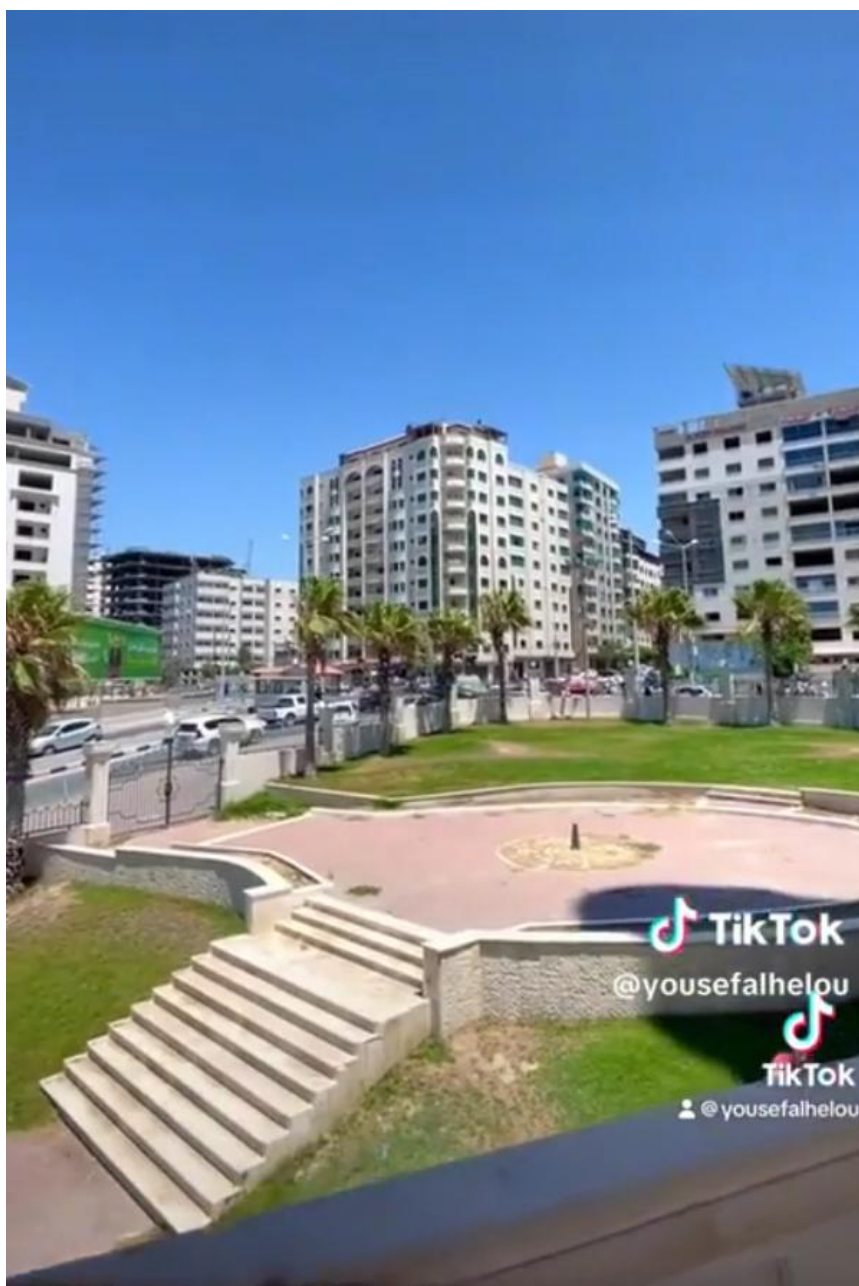

קליין מראיין את השגריר הקטרי לגרמניה, שייח' עבדאללה בן מוחמד בן סעוד אאל-ת'אני, פברואר 2024.

נספח תמונות: "הקריסה ההומניטרית" בעזה שלפני ה-7 באוקטובר

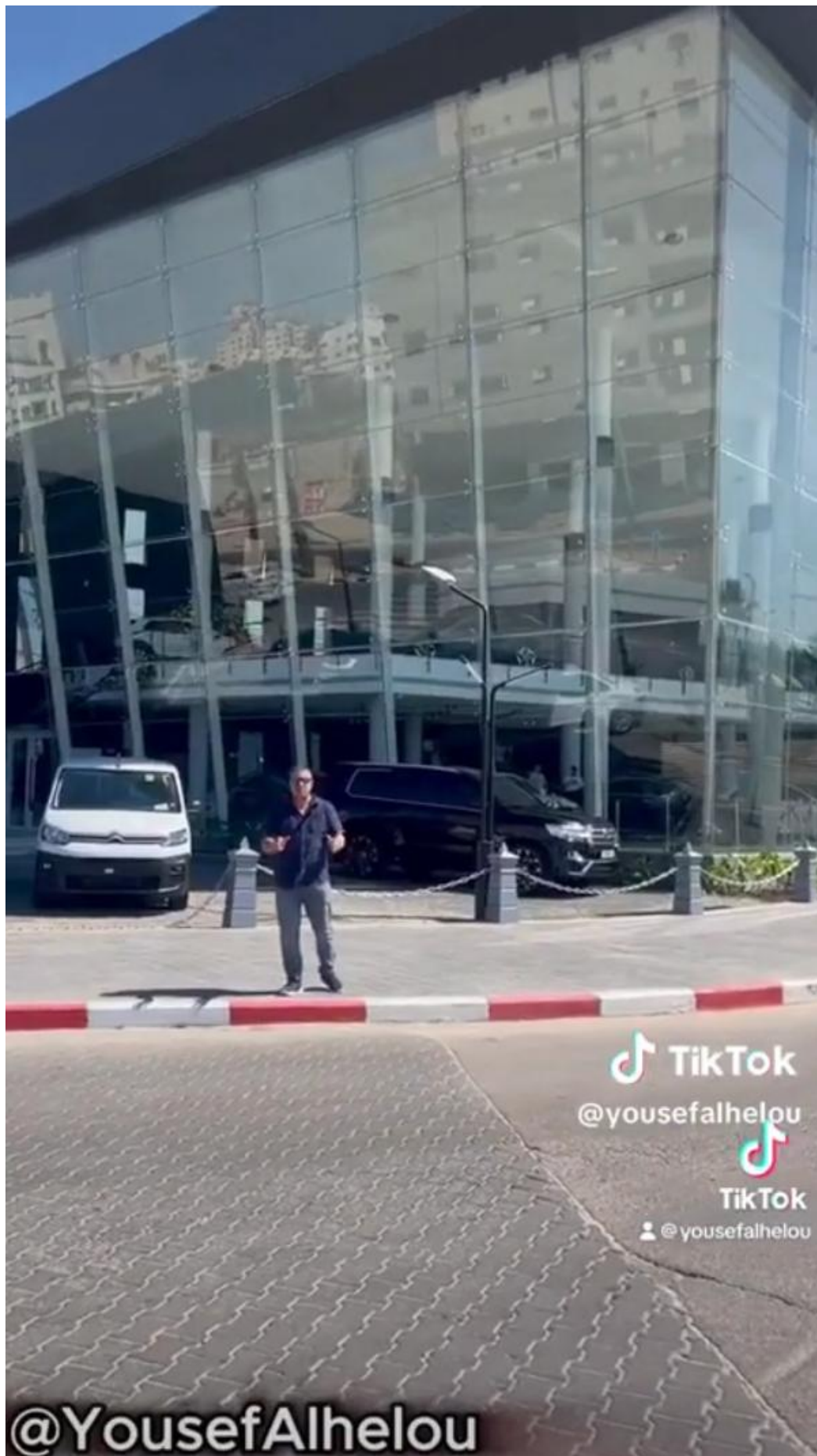
[מתוך דו"ח ממר"י "עזה לפני ה-7 באוקטובר":

[https://www.memri.org/reports/parts-i-v-face-suffocating-occupation-](https://www.memri.org/reports/parts-i-v-face-suffocating-occupation-humanitarian-disaster-concentration-camp-and-prison)
[\[humanitarian-disaster-concentration-camp-and-prison](https://www.memri.org/reports/parts-i-v-face-suffocating-occupation-humanitarian-disaster-concentration-camp-and-prison)

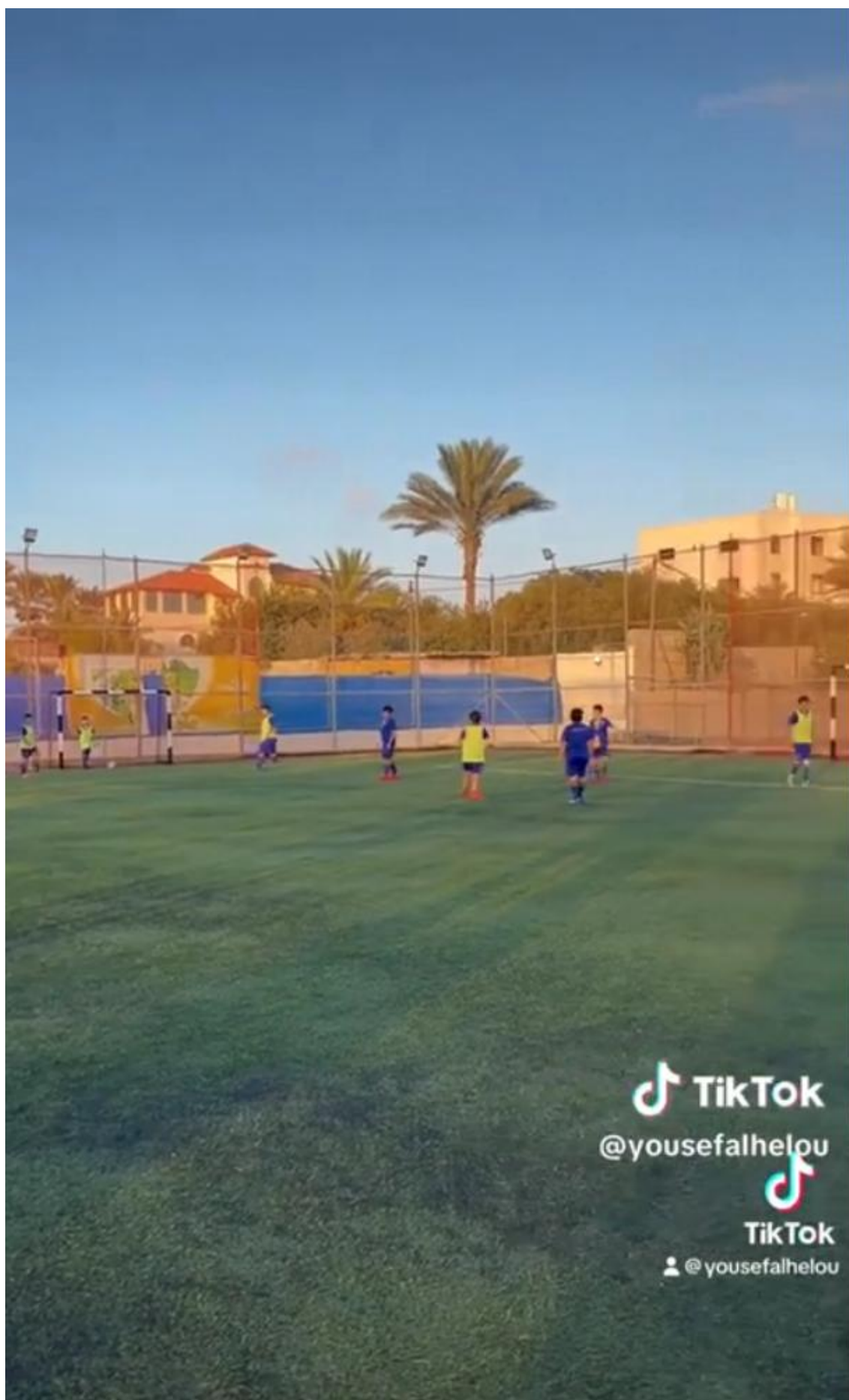

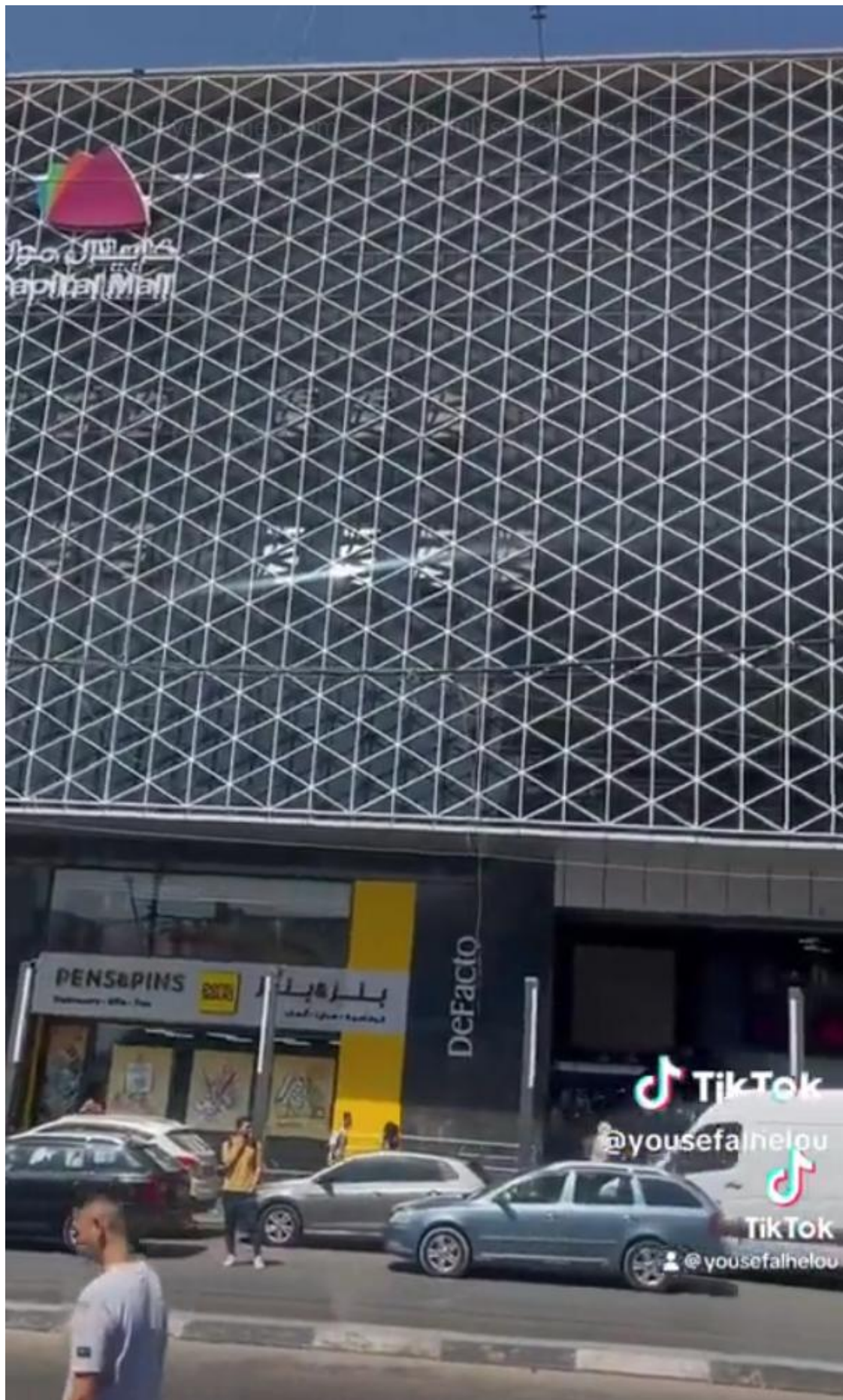

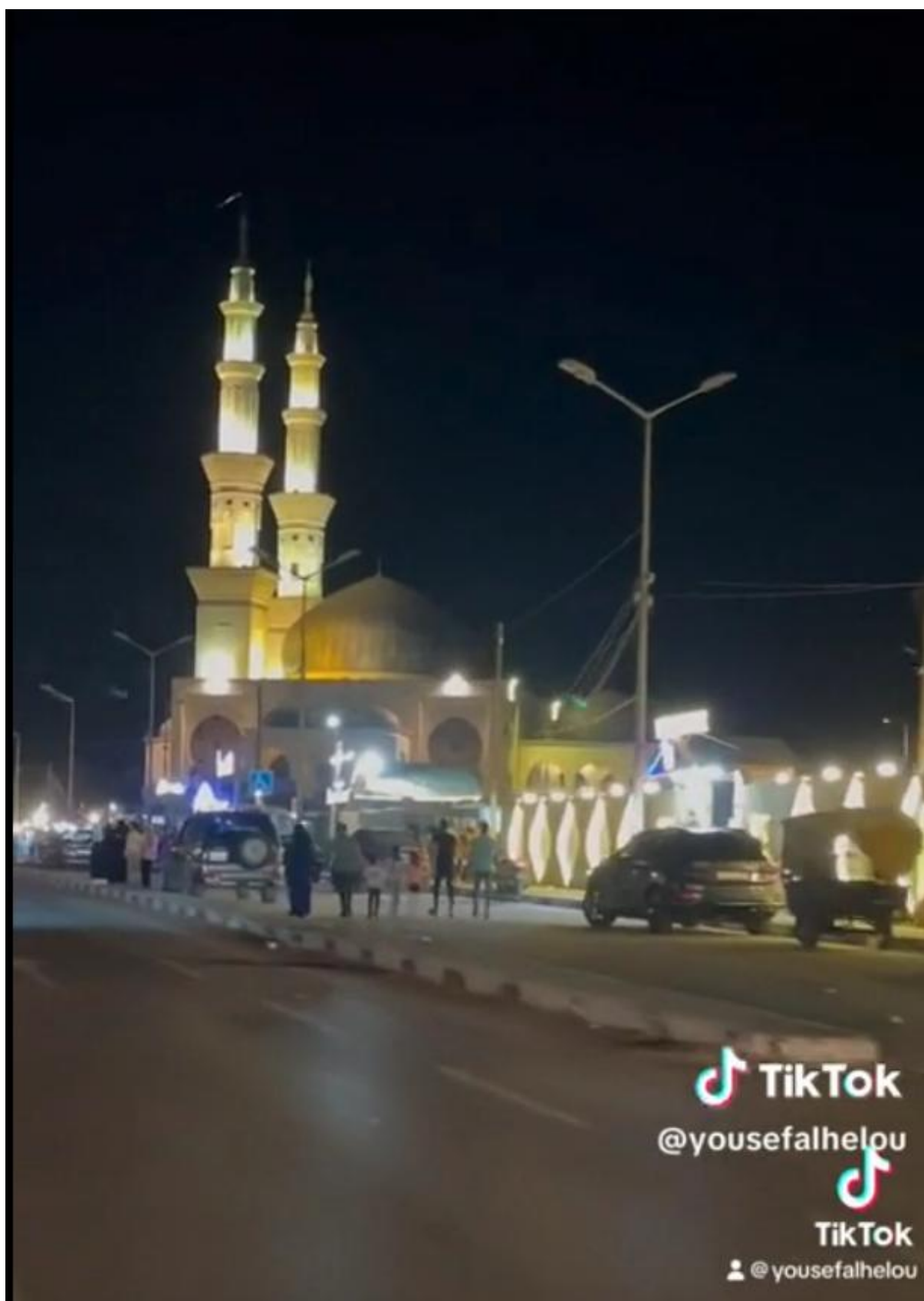

ⁱ <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4767370,00.html>

ⁱⁱ <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4767370,00.html>

iii <https://www.terrorism-info.org.il/he/%D7%A8%D7%90%D7%99%D7%99%D7%AA-%D7%97%D7%9E%D7%90%D7%A1-%D7%90%D7%AA-%D7%9E%D7%93%D7%99%D7%A0%D7%99%D7%95%D7%AA-%D7%A1%D7%91%D7%91%D7%99-%D7%94%D7%94%D7%A8%D7%AA%D7%A2%D7%94-%D7%A9%D7%9C-%D7%99/>

iv <https://www.terrorism-info.org.il/he/%D7%A8%D7%90%D7%99%D7%99%D7%AA-%D7%97%D7%9E%D7%90%D7%A1-%D7%90%D7%AA-%D7%9E%D7%93%D7%99%D7%A0%D7%99%D7%95%D7%AA-%D7%A1%D7%91%D7%91%D7%99-%D7%94%D7%94%D7%A8%D7%AA%D7%A2%D7%94-%D7%A9%D7%9C-%D7%99/>

v https://www.inss.org.il/he/wp-content/uploads/sites/2/2019/10/memo196_6.pdf

<https://www.idf.il/media/3cdhcgro/strategy.pdf>

vi יצויין כי הוספת "רגל" ההתגוננות לתפיסת הביטחון של ישראל הועלתה כבר על ידי ועדת מרידור בשנת 2006. ברם, היה זה אייזנקוט אשר קידם והפך את "ההתגוננות" לרגל רשמית – יחד עם ההרתעה, ההתרעה (אותה החליף אייזנקוט ב"עליונות מודיעינית"), וההכרעה (אותה החליף אייזנקוט בעקרון ה"נצחון"). ב"מזכר 196" קובע אייזנקוט: "עקרונות המענה הביטחוני של ישראל לעימותים יתבססו על ארבעת המרכיבים הבאים: הרתעה, עליונות מודיעינית, התגוננות וניצחון". (ראו עמ' 45):

https://www.inss.org.il/he/wp-content/uploads/sites/2/2019/10/memo196_6.pdf

vii ראו עמ' 8:

https://www.inss.org.il/he/wp-content/uploads/sites/2/2019/10/memo196_6.pdf

viii עמ' 50:

https://www.inss.org.il/he/wp-content/uploads/sites/2/2019/10/memo196_6.pdf

ix <https://www.idf.il/%D7%9B%D7%AA%D7%91%D7%95%D7%AA-%D7%95%D7%A2%D7%93%D7%9B%D7%95%D7%A0%D7%99%D7%9D/2017/%D7%94%D7%A8%D7%9E%D7%98%D7%9B-%D7%9C-%D7%90%D7%99%D7%96%D7%A0%D7%A7%D7%95%D7%98-%D7%A2%D7%9C-%D7%94%D7%90%D7%AA%D7%92%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%94%D7%9E%D7%A8%D7%9B%D7%96%D7%99%D7%99%D7%9D-%D7%A9%D7%9C-%D7%A6%D7%94-%D7%9C/>

x <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5018758,00.html>

^{xi} "זה אינטרס ישראלי מובהק לא להגיע לקריסה כלכלית והומניטרית בעזה. האתגר שלנו הוא להחזיר את השקט לעזה מתוך עמדה של כוח "הרמטכ"ל רא"ל גדי אייזנקוט, עכשיו בבינתחומי הרצליה, בכנס "צה"ל והחברה הישראלית" לזכרו של רא"ל אמנון ליפקין-שחק. צפו: בית ספר רדזינר למשפטים - הבינתחומי הרצליה | אוניברסיטת ריימן Reichman - University | Facebook

xii <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5437776,00.html>

xiii https://www.maariv.co.il/news/military/article-629837?_cf_chl_f_tk=9exWROgZfEiK5ZJkJufQRHnFWspSQKfGfhyJpfxTN2k-1783358947-1.0.1.1-8_C7DUT7dGeEG4LPN0q1IRZezn9A0CDs63MvMxKSuD4

xiv <https://www.youtube.com/watch?v=2dSNTRGvaEQ>

xv https://www.inss.org.il/he/wp-content/uploads/sites/2/2019/10/memo196_6.pdf

xxvi שמה של התכנית הרב-שנתית שהגה אייזנקוט נגזרת משמו של השופט המקראי גדעון בן-יואש, אשר נדרש לצמצם את צבאו מעשרת אלפים איש ל-300 בלבד, לקראת מלחמתו במדיינים.

xxvii <https://www.calcalist.co.il/local/articles/0,7340,L-3664856,00.html>
<https://www.maarachot.idf.il/media/trkj3jyi/%D7%AA%D7%A8%D7%A9-%D7%92%D7%93%D7%A2%D7%95%D7%9F-%D7%92%D7%93%D7%A2%D7%95%D7%9F-%D7%9E%D7%94%D7%A2%D7%A8%D7%9B%D7%AA-%D7%9E%D7%A6%D7%91-%D7%9C%D7%AA%D7%9B%D7%A0%D7%99%D7%AA-%D7%A8%D7%91-%D7%A9%D7%A0%D7%AA%D7%99%D7%AA.pdf>

xxviii

<https://www.idf.il/media/cdqpafku/%D7%90%D7%A1%D7%98%D7%A8%D7%98%D7%92%D7%99%D7%99%D7%AA-%D7%A6%D7%94%D7%9C.pdf>

xix <https://www.ynet.co.il/news/article/bjxxwtzobe>

xx The710files שינוי זה נסקר בהרחבה במסמך "מחזלי אמ"ן" כחלק מאתר תחקירי ה-7 באוקטובר, <https://drive.google.com/file/d/147LFd2Uq7eIU7R0AFWDYLYIA0fp0l9TU/view>

xxi המב"מ - המערכה שבין המערכות - גם הוא מונח שנהגה על ידי אייזנקוט – הינו שם כולל לסדרה של פעילויות סיכול, בעיקר תקיפות אוויריות, שביצע צה"ל נגד אינטרסים איראניים במרחב סוריה-עיראק.

xxii <https://www.idf.il/media/3cdhcgro/strategy.pdf>

xxiii הרמטכ"ל לשעבר רא"ל גדי אייזנקוט ואל"מ (מיל') גבי סיבוני, "מזכר 196 – קווים לתפיסת ביטחון לישראל", INSS, ספטמבר 2019, עמ' 47:
https://www.inss.org.il/he/wp-content/uploads/sites/2/2019/10/memo196_6.pdf

xxiv הרמטכ"ל לשעבר רא"ל גדי אייזנקוט ואל"מ (מיל') גבי סיבוני, "מזכר 196 – קווים לתפיסת ביטחון לישראל", INSS, ספטמבר 2019, עמ' 47:
https://www.inss.org.il/he/wp-content/uploads/sites/2/2019/10/memo196_6.pdf

xxv הרמטכ"ל לשעבר רא"ל גדי אייזנקוט ואל"מ (מיל') גבי סיבוני, "מזכר 196 – קווים לתפיסת ביטחון לישראל", INSS, ספטמבר 2019, עמ' 10:
https://www.inss.org.il/he/wp-content/uploads/sites/2/2019/10/memo196_6.pdf

xxvi ראו תחקיר "ההונאה וההפתעה" באתר תחקירי ה-7 באוקטובר, The710files:
https://drive.google.com/file/d/1w7E1Yg5GutfSMn9Jk0E6_25-ckYMGWSn/view

xxvii <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5065179,00.html>

xxviii <https://www.maariv.co.il/news/israel/article-620717>

xxix <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5018758,00.html>.

^{xxx} יצויין כי אספקת החשמל למשקי בית בעזה לא התבססה אך ורק על אספקת חשמל מתחנת הכוח, אלא גם על גנרטורים פרטיים

^{xxxi} https://www.facebook.com/ReichmanUniversity/videos/%D7%A8%D7%90%D7%9C-%D7%92%D7%93%D7%99-%D7%90%D7%99%D7%99%D7%96%D7%A0%D7%A7%D7%95%D7%98-%D7%91%D7%9B%D7%A0%D7%A1-%D7%A6%D7%94%D7%9C-%D7%95%D7%94%D7%97%D7%91%D7%A8%D7%94-%D7%94%D7%99%D7%A9%D7%A8%D7%90%D7%9C%D7%99%D7%AA/10159702647640545/?locale=fr_FR

^{xxxii} <https://www.maariv.co.il/news/military/article-629837>

^{xxxiii} <https://www.memri.org/reports/parts-i-viii-face-suffocating-occupation-humanitarian-disaster-concentration-camp-and-prison>

^{xxxiv} <https://www.ochaopt.org/he/content/movement-and-out-gaza-update-covering-october-2022>

^{xxxv} ראו סרטון התבטאויות בכירי מערכת הביטחון באתר:
<https://the710files.com>

^{xxxvi} <https://www.memri.org/tv/abd-al-salam-haniyeh-son-hamas-leader-ismail-gaza-beautiful-buildings-promenades-restaurants>

^{xxxvii} <https://www.inn.co.il/news/391109>

^{xxxviii} <https://www.youtube.com/watch?v=XbKOCbjrfRw>